

VN/7675/2025

UTLYSNING

ÅTGÄRD FÖR UTVECKLING AV SKOLBESPISNINGEN, (RIKSOMFATTANDE)

(Programmet för hälsa och välfärd)

Allmän beskrivning av understödet

Utlysningen av en åtgärd för utveckling av skolbispisningen är en del av verkställandet av det nationella programmet för hälsa och välfärd. Målet med programmet för hälsa och välfärd är att minska de välfärdsproblem och den sjukdomsburden som de största folksjukdomarna och deras riskfaktorer orsakar, att öka befolkningens arbets- och funktionsförmåga och att minska hälso- och välfärdsskillnaderna mellan befolkningsgrupperna. Det långsiktiga målet är att minska behovet av social- och hälsovårdstjänster. Programmet samordnas av social- och hälsovårdsministeriet.

I programmet för hälsa och välfärd genomförs på ett förvaltningsövergripande sätt och tillsammans med organisationer åtgärder som gör det hälso- och välfärdsfrämjande arbetet mer verkningsfullt genom ibruktagande av metoder som har bedömts vara verkningsfulla. Inom programmet utvecklas också nya lösningar som baserar sig på totalekonomisk nytta och kostnadsnyttoeffekt. Målet med programmet är att främja människors hälsa och välfärd samt att minska hälso- och välfärdsskillnaderna.

Understödet är avsett för omfattande utveckling av skolbispisningen på riksnivå (inkl. inom småbarnspedagogiken samt vid yrkesläroanstalter och gymnasier). Målet är ett näringsmässigt högklassigt matutbud i skolorna, inklusive elevernas delaktighet och deltagande i måltiderna, måltidsmiljön och matfostran. Utgångspunkten är ett barn- och ungdomsorienterat perspektiv där måltidssituationen ses som värdefull och förläggs till en lämplig tidpunkt under dagen samt tillräckligt med tid har reserverats för måltiden. Målet är att maten ska smaka gott och bli uppäten.

Cirka 350 000 euro finns tillgängligt för understöden (under social- och hälsovårdsministeriets moment 33.03.31 för programmet för hälsa och välfärd).

När understöd beviljas förutsätts en självfinansieringsandel på 15 procent. Understödet får inte användas för vinstbringande ekonomisk verksamhet. Statsunderstödet får inte tillsammans med övriga offentliga stöd överstiga det maximala stödbelopp som fastställs i Europeiska gemenskapens eller Finlands lagstiftning och därför kan det beviljade understödets andel av de godkända kostnaderna också vara mindre än det belopp som söks. Om den understödssökande är ett företag ska det i sin ansökan uppge erhållna de minimis-stöd, dvs. stöd av mindre betydelse, som inte snedvrider konkurrensen eller påverkar EU:s inre marknad negativt.

Statsunderstödet ska användas under tiden 1.5.2025–31.3.2027. Statsunderstödet ska användas, utvärderas och rapporteras senast 31.3.2027, inklusive deltagande i extern utvärdering av projektet.

VN/7675/2025

Ansökningstiden börjar den 9 juni 2025 och går ut den 8 augusti 2025 kl. 16.15. Ansökningar som inkommit efter att ansökningstiden gått ut behandlas inte. Besluten om understödstagarna fattas så snart som möjligt efter ansökningstidens slut. De sökande meddelas skriftligen om beslutet.

På understödet tillämpas statsunderstödslagen (688/2001).

För vad och vem är understödet avsett?

Understöd kan beviljas kommuner, samkommuner, universitet, organisationer, andra allmännyttiga samfund och företag. Även yrkeshögskolor som drivs i aktiebolagsform kan vara sökande. Enskilda personer kan inte beviljas understöd.

Det är önskvärt att understödssökande i första hand är projektkonsortier som består av flera organisationer. Då är en organisation den egentliga sökanden och understödet kan överföras till andra organisationer som ingår i konsortiet.

Målet för och genomförandet av den verksamhet som beviljas understöd

Föremålet för understödet är en åtgärd för omfattande utveckling av den skolbispisningen på riksnivå, inklusive inom småbarnspedagogiken och i grundskolan samt vid yrkesläroanstalter och gymnasier.

Den understödssökande ska välja material och verksamhetskoncept¹ som lämpar sig för den egna planen och sedan skala och tillämpa de valda metoderna och/eller utveckla nya innovativa metoder. Avsikten är dock inte att avgränsa arbetet till ett visst koncept, utan den understödssökande får i stor utsträckning utnyttja tidigare utfört utvecklingsarbete. Arbetet måste grunda sig på forskningsrön om hälsofrämjande måltidsalternativ² och främja målet för hållbara och ansvarsfulla upphandlingar av livsmedel och måltidstjänster i den nationella strategin för offentlig upphandling. Det arbete som utförts i tidigare utvecklingsprojekt ska beaktas i verksamheten.

Genomförande

I projektet planeras och genomförs åtgärder för utveckling av skolbispisningen, inklusive inom småbarnspedagogiken och i grundskolan samt vid yrkesläroanstalter och gymnasier, vars mål är en barn- och ungdomsorienterad måltidssituation som förläggs till en lämplig

¹ Det finns flera befintliga material och verksamhetsmodeller, till exempel konceptet hjärtmärkesmåltid, Maistuva Koulu -ideapankki, material om Ruokatieto och material om Ruokatutka, skolmatsdiplomet, makuaakkosetdiplomi, bedömningsverktyget nuläge, näringsåtagandet och projektet KOKOAVA.

² Rekommendationer för olika befolkningsdumma om hälsofrämjande kost som baserar sig på evidensbaserad kunskap: Närings- och matrekommendationer - Livsmedelsverket Dessutom rekommendationer om måltider: Rekommendationen om skolmåltider (rekommendation om skolmåltider äter och lär oss tillsammans) <https://www.julkari.fi/handle/10024/131834>, Hälsa och glädje i maten – rekommendation om måltider inom småbarnspedagogiken <https://www.julkari.fi/handle/10024/135907> samt Välbefinnande och gemenskap i fråga om måltider – Rekommendation om måltider vid yrkesläroanstalter och gymnasier <https://www.oph.fi/sv/statistik-och-publikationer/publikationer/maten-ger-valbefinnande-och-gemenskap>

VN/7675/2025

tidpunkt under dagen och tillräckligt med tid har reserverats för måltiden. Ett mål är också ett kostnadseffektivt och näringsmässigt högklassigt matutbud i skolor, läroanstalter eller närmiljön, elevernas delaktighet och deltagande i måltiderna samt utveckling av matmiljön och matfostran³. Arbetet främjar också andelen inhemsk mat och livsmedelssäkerheten i måltidstjänsterna.

Den understödssökande identifierar befintliga verksamhetskoncept vars användning stöds genom att utnyttja det arbete som gjorts i Programmet för utveckling av skolbespisningen och verkställandet av den nationella barnstrategin⁴.

- Den understödssökande föreslår åtgärder för att främja ibruktagandet av befintliga verksamhetskoncept inom småbarnspedagogiken, i skolor och studiemiljöer där koncepten ännu inte används.
- I projektet genomförs åtgärder som synliggör betydelsen av en gemensam måltid som genomförs på ett barn- och ungdomsorienterat sätt med tanke på välbefinnandet och orken samt den sociala delaktigheten, minskningen av mobbning och bekämpningen av ensamhet.
- Projektet beaktar och stöder i sitt utvecklingsarbete ibruktagandet av befintliga metoder som stärker elevernas och studerandenas delaktighet i planeringen och utvärderingen av innehållet i skolbespisningen.
- Projektet identifierar och synliggör god praxis för samarbete mellan aktörer med anknytning till måltidsarrangemangen, såsom beslutsfattare, barn, unga och familjer.
- Projektet utnyttjar god praxis och material som tidigare pilottestats samt utreder möjligheterna att inkludera nödvändiga kompletteringar i läroplanerna.
- I projektet synliggörs goda tillvägagångssätt med hjälp av material som stöder matfostran i lärmiljöerna.
- I genomförandet av projektet beaktas i så stor utsträckning som möjligt olika metoder för att öka medvetenheten om matens ursprung, olika matkulturer och betydelsen av gemensamma måltider för upplevelsen av delaktighet.

De projekt som genomförs med understödet är omfattande på riksnivå, och genom sin verksamhet når de en betydande del av målgruppen och enheterna för småbarnspedagogik/skolorna/läroanstalterna. Projektets slutresultat är ett förslag till nationell vidareutveckling och spridning av denna helhet efter att åtgärden har avslutats.

Av projektplanen ska tydligt framgå verksamhetens mål, åtgärder (genomförandesätt, valda metoder och deras lämplighet för denna målgrupp), arbetsskeden och resurser, resultat, förväntade verkningar, mätare/eftersträvd förändring. Helheten ska vara en logisk kedja som bidrar till att de önskade verkningarna uppnås.

I projektet ska man både kvantitativt och kvalitativt följa upp och utvärdera hur genomförandet av projektets åtgärder lyckas samt deras verkningar och nytta. I utvärderingen ska man synliggöra hur minskningen av hälsoskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper, inklusive jämställdheten mellan könen, beaktas i åtgärden. För

³ https://www.motiva.fi/files/21431/Opas_vastuullisiin_elintarvikehankintoihin_-_suosituksia_vaatimuksiksi_ja_vertailukriteereiksi.pdf

⁴ [Programmet för utveckling av skolbespisningen och Genomförandeplan för den nationella barnstrategin för statsminister Orpos regeringsperiod. Statsrådets principbeslut](#)

VN/7675/2025

programmet för hälsa och välfärd har valts en utomstående aktör (Motiva) som gör en helhetsutvärdering av programmets konsekvenser. Den som gör helhetsutvärderingen av programmet ska tillsammans med projektaktörerna göra upp en utvärderingsplan för åtgärden när åtgärden inleds. Projektaktören sammanställer kvalitativ och kvantitativ information enligt beskrivningen i utvärderingsplanen under åtgärden och överlämnar den samlade utvärderingsinformationen till Motiva för slututvärderingen.

Kommunikations- och interaktionsplan

Kommunikationen har en väsentlig roll när det gäller projektets framgång och uppnående av målen. Till ansökan om understöd ska bifogas en kommunikations- och interaktionsplan som innehåller uppgifter om kommunikationens mål, målgrupper, åtgärder, resultat som eftersträvas, indikatorer samt resurser och ansvariga för kommunikationen.

Syftet med kommunikationen är att stödja ett öppet, förtroendefullt, interaktivt och effektivt samarbete mellan projektkonsortiet, de regionala aktörerna och målgruppen. I uppstartsfasen av projektet stöder kommunikationen projektets interna dialog och diskussionerna med olika intressenter. I genomförandefasen skiftar kommunikationens fokus till att stödja genomförandet samt informera intressenterna och målgrupperna. I projektets införlivande- och spridningsfas ligger fokus på att göra projektets produkter och resultat kända. Projektets kommunikation ska vara inspirerande och uppmuntrande för målgrupperna för att man ska kunna stödja en förändring av beteendet. För kommunikationen bör flera kanaler användas.

Aktörer som får projektunderstöd måste följa de allmänna kommunikationsanvisningarna för understödspaketet.

Ansökan om understöd

Av ansökan till projektet för en riksomfattande åtgärd för utveckling av skolbespisningen ska framgå följande:

- Projektets mål, de åtgärder som planerats för att målen ska uppnås och de resultat som eftersträvas. Målen och åtgärderna har beskrivits på ett sådant sätt att det är möjligt att bedöma om projektet uppfyller de villkor som ställs på understödda projekt i lagstiftningen.
- Avsiktsförklaringar eller någon annan beskrivning av vilka framgång delgenomförarna och deras deltagande i projektet. En beskrivning av det planerade samarbetet mellan genomförarna.
- En beskrivning av de åtgärder som ska vidtas för att säkerställa målgruppens deltagande och möjligheter att påverka utvecklandet och utvärderingen av tjänsterna (t.ex. erfarenhetsexperten är representerade i projektorganisationen).
- En bedömning av eventuella risker.
- Uppgifter om projektpersonalen (inkl. chefsnivån) i de organisationer som genomför projektet och fördelningen av personalresurserna.
- Ett förslag om tillräckliga resurser (inkl. reserveringar för resekostnader).
- En tidsplan för genomförandet av projektet samt uppgifter om de viktigaste åtgärderna och en tidsplan för dessa separat för varje månad.
- Preliminär sammansättning av projektets styrgrupp.

VN/7675/2025

- En beskrivning av hur verksamheten och resultaten kommer att utvärderas och följas upp. I ansökan förbinder sig sökanden till kontinuerlig rapportering och till beskrivning av verksamhetskoncepten i Innokylä.

Ansökan om understöd ska göras med en ansökningsblankett, och på denna redogör sökanden för planen för den verksamhet som ska genomföras med understödet och en uppskattning av kostnaderna för verksamheten. Separata projektplaner eller andra bilagor beaktas inte i bedömningen. Avsiktsförklaringarna kan bifogas, men de är inte nödvändiga i ansökningsskedet.

Ansökningsblanketterna finns på social- och hälsovårdsministeriets webbplats. Ansökan med referensen VN/7675/2025 skickas till registratörskontoret på adressen [kirjaamo.stm\(at\)gov.fi](mailto:kirjaamo.stm(at)gov.fi).

Bedömning av ansökningar

Understöden baserar sig på prövning. Bedömningen och jämförelsen av ansökningarna baserar sig på en helhetsbedömning där följande beaktas:

- Överensstämmelse och kvalitet i förhållande till målen för den verksamhet som ska stödjas.
- Genomförbarhet för projektets genomförandeplan och ekonomiska plan.
- Potential att åstadkomma de eftersträvade förändringarna.

Bedömningskriterierna beskrivs i detalj i en separat bilaga.

Allmänna förutsättningar enligt statsunderstödslagen

Social- och hälsovårdsministeriet kan bevilja understöd endast om de allmänna förutsättningarna för beviljande av understöd enligt statsunderstödslagen uppfylls. Ministeriet beaktar de allmänna förutsättningarna också vid beslut om understödets belopp.

Allmänna förutsättningar för beviljande av statsunderstöd är (7 § 1 mom. i statsunderstödslagen)

- det ändamål för vilket statsunderstöd söks är samhälleligt godtagbart
- beviljandet av understöd är motiverat med avseende på de mål som ställts upp för användningen av statsunderstödet
- beviljandet av statsunderstöd är nödvändigt när man beaktar annat offentligt stöd som den sökande erhållit samt arten och omfattningen av projektet eller verksamheten
- beviljandet av statsunderstöd bedöms inte orsaka mer än ringa snedvridning av konkurrensen och verksamheten på marknaden.

Hinder för beviljande av understöd

Till exempel följande omständigheter kan utgöra hinder:

- Ministerierna avslår ansökan om sökanden väsentligt har försummat sin skyldighet att lämna ministeriet uppgifter för kontroll av användningen av tidigare beviljade understöd.
- Ansökan avslås om den lämnas in efter utsatt tid.

VN/7675/2025

Övriga villkor för användning av understödet

- Understödet får enbart användas för det ändamål som det har beviljats för.
- Ministeriets understöd kan täcka högst den andel av de godtagbara kostnaderna för verksamheten eller projektet som anges i denna utlysning och som fastställts i understödsbeslutet. Understödet får inte heller tillsammans med andra offentliga stöd överstiga beloppet av de godtagbara kostnaderna. De godtagbara utgifterna definieras i understödsbeslutet och dess bilagor.
- Till godtagbara kostnader räknas förvaltningskostnader, personalkostnader, rese- och inkvarteringskostnader samt andra kostnader som nämns ovan och som är nödvändiga för att uppnå målet.
- Understödsdagaren ska ha sin ekonomi och förvaltning ordnad på behörigt sätt.
- En redogörelse för hur understödet har använts ska lämnas in senast det datum som anges i beslutet.
- Social- och hälsovårdsministeriet har rätt att i samband med utbetalningen av statsunderstöd och övervakningen av användningen utföra nödvändiga granskningar av understödstagarens ekonomi och verksamhet (16 § i statsunderstödslagen).
- Mottagaren av understödet ska utreda sin eventuella skyldighet att iaktta upphandlingslagstiftningen och beakta den i sin verksamhet. Även en mottagare som inte hör till staten, kommunerna eller församlingarna kan vara skyldig att konkurrensutsätta sina upphandlingar enligt förfarandena i upphandlingslagen.
- Om understödstagaren uppfyller kännetecknen för en offentligrättslig inrättning (till exempel om över hälften av finansieringen är offentlig), ska understödstagaren iaktta upphandlingslagen i all upphandling.
- Om understödstagaren får understöd för en specifik upphandling till över 50 procent av upphandlingens värde, ska understödstagaren iaktta upphandlingslagen i den upphandlingen. (Lagen om offentlig upphandling och koncession 1397/2016).

Rapportering av resultaten och användningen av understödet

De utvalda genomförarna ska rapportera resultaten och användningen av understödet till social- och hälsovårdsministeriet var sjätte månad som utfall av åtgärderna och ekonomiska nyckeltal.

Mer information

Kasper Holmberg, specialsakkunnig, tfn 0295 163350, fornamn.efternamn@gov.fi

Allmänt om statsunderstöd: <https://stm.fi/sv/statsunderstod-ansokan-anvandning-och-tillsyn>